

Vedas → mantras → sentences →
padams (words) → अऽप्तिर्म् →
varṇams.

~~अक्षांशम्~~ (not by any
nīshūs)

1. शुद्ध वर्ण शब्दम्

स्वेत

शुद्ध वर्ण

1. X कार

2. X कार

रकार X → रूप

3. Letters in sanskrit

Vowels

प्राणाधरम्

विष्णुधरम्

अथ्

13

कृष्ण

1. अऽद्युति

2. ऽस्मल्लक्ष्म

3. इ ओ उ

4. ह अऽव

consonants

व्यञ्जनं

हृष्ण

→ stoppers

अर्हत् → अ, इ, ई, ३, ३,

अ इ ई उ श्व न्त्

श्व श्व न्त्

उग्निं → 3 matras

क...
कृ...
कृ

कृ...
कृ

त...न
प...म्

प्राणाधरम्

(25)

य र ल व → अन्तर्भूत } ॥ = 33
 श ष स ह - उच्चार }
 anuswaran, विसर्जनीय

any letter $\bar{अ}$ $\bar{आः}$ 48

\bar{T} T → 50

$\bar{अ}$ → 18 types

$\bar{अ}$ $\bar{आ}$ $\bar{आ}^{(3)}$

$\bar{अ}$ $\bar{आ}$ $\bar{आ}^{(3)}$

Udatta → 3

सापुनासिकम्

अनुकृत → 3

विद्धि → 3

निरुपनासिकम्

$$\boxed{9+9=18}$$

सोतुः → सू, ई, तू, ऊ, :

रामः → रू आ, मू अः

रैफ → not "f"

ू, ृ, ूः

रामं(or) रामम् → नाकू संदृक्षा:

रूग्गा X रृड्गा

रूज्जा X

आदेशम्, अपामम्

रावं वेद एवं वेद

कं
र्म
८
५

5x5

ऋ, रु, ज्ञ व्य

आदेश → Substitution.

पठिय, निःशमा. तत्,
अनुवारस्य यथि पर स्वर्णः ८.४.५८

रुंगा → रुंगा, ग्रांगा

यथा

हुथ कृष्ट

इ. कृष्ट ग्रांगा अकारः

8.4.58

adhyaya पाठं सूत्रं

आग्राम — वर्णाग्राम, पदाग्राम

पर + अज = परिषष्टज

त्रपुः + च = त्रैपुच्च शा

→ ८.४.५३ → इला. उशा इशी

इला → except य, रलाव

उशा → ५x५ → ३ इ, उ, इ, कृ, श

इशी → ५x५ → ३, ४ → ↓ + ४ अ, इ, कृ, श
अ, भ

→ ८.४.५० → कृतीः इशीः इशीः शुः
शा

1. श्विर

2. पूर्वोत्तराम्

3. उत्तरोत्तिष्ठान 4. यम्

इषे | र्वा |
— | — ||
इषे र्वा |

> 2 or 3 consonants in an अधरम्

षे = ट + टी

र + ऽ + अटी = $\frac{र्वा}{2}$

शार्युक्ताधरम् ||
इषे र र्वा

ट gets doubled → श्विर
(doubling)

इषे र्वा Exceptions

1. जगत् + नाथ् = जगाननाथ्

नमः + सोमाय = नमस्सोमाय

Tripling → श्विर x it won

happen anywhere.

उत्तरकाम् = उ र य म ए

रुक्त will not have dvitvaam anywhere
It will pass its ~~fara~~ property to
succeeding letter

1. मामि अन्तिमः ।

5x5 अ, त त अ इ x because अ, त
are in the same row.

Rule : Dvitya wont happen if both
consonants are of same line in 5x5

अन्तिम अपूरुष विधः

2nd exception:

य इ प ओ ए क । → ऋ ऋ ए

य, र, ए

3. रेप → It passes its dvitvaam to
next succeeding letter.

माक्ते → मालक्ते → Pronouncing

मूर्ति: → "त" → dvitvam रेखा wont

स्वर्गी: → "ज" → dvitvam

4. $C_1 = R$, $C_2 = \text{एल्ले} + \text{vowel}$

रक्षणाम् = "ए" wont get. रेखा already is not there

क्षर्तुहि: ✓ बहिः ✗

क्षर्तुः ÷ हि: एल्ले → रा, प, सि, ह

अपम

5. $C_1 = \text{एल्ले}$, $C_2 = S_1 \rightarrow C_1$ doubling wont happen

क, च, ट, त, प

तत्करः

6. No श्वरं at the end.

अप्तु �will not have "कक्षाः" dvitvam

whereas अवच्य will have

श्वर्द्धम्भं चक्रः
श्वर्द्धम्

अस्मान् अस्मिन् → अस्मिन्

अस्मिन्नाम् ।

मार्वन् → "न" has dvitvam

55 → त्, ए, आ, न, म

7. $C_1 = \text{विसर्गः}$:

नमः क्षत्रुभयः → फ + ष

प्रकृति भाव → No sandhi

नमस्तोमाय

त्रपुर्य मे

→ "will get dvitvam due to संनिधि.

When visarga is followed by a संयुक्ताक्षर

No dvitvam

8. $C_1 = न्$ or $\bar{व्}$ $C_2 = S_1$ to S_5 then

C_1 will not have dvitvam.

किलिमेने → "न" wont have dvitvam

पूर्वास्त्रमिः

बा॒हु॒या॑ मृ॒ते॑ नमः॑ ।

बा॒हु॒॒या॑

$C_1 \rightarrow 2, 4 \rightarrow$ in 5×5

आगमम् → the one which comes

आगामम् मित्रवत् → as a friend.

For 2nd consonant 1st one will be the agama, 4th " 3rd " " "

हुय्या → हृय्या → while pronouncing
↑ ↑ |

मेव्याय → मेह्याय → " "

अप्नाम्याय → अप्नोम्याय " "

शीघ्र्याय → शीघ्र्याय " "

अभिनिधान आगाम

↳ which is masked and present

नमः + कपट्टिनि → नमू कपट्टिनि

उपुः + च → उपु॒ च

आतः + दक्षणम् → आत॑ दक्षणम्

नमः + ते → नम॒ ते

नमः + पार्य॑र्य → नम॒ पार्य॑र्य

उपद्धमानीयम् उजिह्नामूलीयम्

अधीष उमम् → उ॑ श॒ ष॑ स॑ ॒

(or) अभिनिधान आगामम्

नमस्ते → श् → अभिनिवान् आगम
कृपार नमः कृत्याय → नमह् कृत्याय
while pronouncing

IV

यमाद्यामम्

यम → Twin → यम

अद्विनः → अ द्वि न् इः

अद्विनः → as per dvityam

द्वि followed up "ी" which is the 5th letter of some other row.

उपद्विनः → द्विव द्विव
existing

→ यमपाम द्विव

पातिः → No द्विव no यम

रुविमिही → रुविमिही → द्विव

→ रुविविमिही → यमाद्यामम्

विज्ञानम् → NO द्विव or यमम्
शा

2 exceptions for यमाद्यामम् —

1st except: रन्म्, पूर्णिः → If it is from same row then it won't come.

2nd except: यत् + इमश्चुणः → यच्छुष्टुणः
यद्युद्धम् अत् → यद्युद्ध → व्युत्पत्ति
is from अम्मम् → so yama will not happen here

॥ शुद्धि वरी क्रमं समाप्तम् ॥

कृष्णः → कृष्ण् अभिनिधान
→ अभिनिधान

Praatishaakynam → 14.9 टका